

Avesta Whiskysällskaps provning nr 96 2017-04-08

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg, Bilder: Arne Hellberg

Denna provning hölls lördagen den 8:e april i Korskrogens Bygdegård. Provningstemat var **The Scotch Malt Whisky Society (SMWS)** och provningsledare var Patrik Axelsson, SMWS. Provningen hade 82 deltagare, varav 10 hade valt småflaskor.

Generell information

Styrelsen informerade kortfattat deltagarna om

- Utrymningsvägar och Avdukningsrutin, där styrelsen som vanligt bad om frivilliga att hjälpa till.
- 2017-05-12, Provning med tema Highland Park med Martin Markvardsen, Inbjudan kommer inom kort.

Föredrag och Provning

Efter den generella informations lämnades ordet över till Patrik Axelsson, SMWS, som fick presentera sig själv och SMWS. Patrik presenterade då först sin kollega Mats Lihnell, som hade fått äran att vara chaufför för dagen.

Patrik pratade utan mikrofon, vilket fungerade riktigt väl under hela provningen.

Patrik Axelsson, SMWS

Han frågade om det fanns några medlemmar i SMWS på plats, och det visade sig att det var fanns en. Han frågade hur många som varit på en provning med honom tidigare, och det visade sig vara några fler.

Patrik bad deltagarna att ta av bullformarna som ligger på glasen. Det gjorde ingenting att whiskyn fick lufta sig lite. Sedan tyckte han att innan han börjar prata så tar vi glas nummer ett, och så bara tar vi och smakar lite rakt av så vi får lite känsla, innan vi fördjupar oss mer i den sen.

Historien om SMWS

Nu fick vi kort historien bakom SMWS. Året var ungefär 1978-79, en kille som heter Philip Hill, kallad Pip Hill, var en student från Edinburgh som började dryga ut sin kassa genom att arbeta lite extra på helger och lov och så, på destillerier utanför Edinburgh. En sommarmorgon körde han sin bil, stannade på ett destilleri och arbetade lite längre där. Han gick runt och arbetade i olika delar av destilleriet och under en period fick han vara med på lagret. Då fick han vara med när man skulle prova fat. Då fick han prova ett fat som han tyckte var fantastiskt gott.

Tänk på att nu var det 1978, då var den whisky som fanns att köpa i världen mer eller mindre bara blended whisky. När Philip hade arbetat klart och han skulle få sin lön så sa han helt enkelt, jag vill inte ha några pengar, jag vill ha det där fatet. Det slutade i alla fall i att de gick med på detta och att de fick in fatat i bakluckan på hans bil. Med fatat i bakluckan åkte han tillbaka till Edinburgh och till sin studentlägenhet.

Där ringde han sina whiskykompisar och förklarade att de skulle komma dit och ta med sin flaskor och burkar. Gänget började prova whisky och de drack då single malt, single cask, cask strength whisky, i stort sett direkt ur fatet. Hans kompisar bjöd också in sina kompisar så whisky tog ju slut. Då bestämde de sig för att åka och köpa ett till fat, och sedan ett till fat. Det var bara kompisarna som fick prova och köpa så antalet kompisar ökade ju. Klubben de hade växte, och de åkte runt i Skottland för att köpa flera fat.

1982 var det lite av en whiskykras i branschen då efterfrågan sjönk medan lagren var fulla vilket gjorde att det var väldigt billigt att köpa fat. Då bestämde man sig för att göra klubben för alla, så att vem som helst kan anmäla sig och bli medlem i whiskyklubben. De satte inget tak och köpte på sig en massa fat som medlemmarna kan köpa av. I samband med detta köpte man också ett hus, i *Leith* som heter *The Vaults*. På etiketten på flaskorna ser man huset avbildat.

Hur ser det då ut med klubben idag?

Den finns kvar och har ca 25 – 30 000 medlemmar och finns i 17 olika länder.

Klubben fungerar fortfarande på samma sätt, man buteljerar bara single cask, bara fatstyrka och det är bara medlemmar som får köpa whisky.

Nu kör vi på och provar lite whisky. Patrik ska presentera klubben, men det bästa sättet att göra det är att presentera huvudpersonerna, whiskybuteljerarna. De buteljerar ca 550 fat per år och släpper ca 20 nya buteljeringar per månad, så man håller ett ganska högt tempo.

Han förklarade att han kan dricka en whisky och tycka att den doftar och smakar på ett sätt och sedan dricka samma whisky dagen därpå och finna att den är annorlunda än igår, och det är mycket med doft och smak man associerar med, så Patrik tyckte att det skulle vara kul att höra vad vi tycker också, "så att ni inte bara sitter och nickar och håller med mig när jag säger att det här doftar gympapåse, säg ut vad ni vill". När vi har druckit en whisky så kommer han att berätta vad vi drack.

Nu provade vi glas nummer ett.

I doften hittade Patrik en tydlig pärondoft, vanilj, ek-toner ananas, fruktigt. Smaken var som den doftade.

Patrik tog upp frågan om man vattnar sin whisky. Han skiljer här på whisky som är buteljerad vid fatstyrka och whisky som oftast är buteljerad vid 40-43%. I det senare fallet har man redan vattnat ner whiskyn till den önskade alkoholhalten. Om man då säger att man aldrig har vatten i sin whisky så ska man veta att det har någon annan redan ordnat åt dig. Whiskyn som buteljeras vid fatstyrka har inte haft vatten i sig tidigare, och det finns vissa smakämnen i whiskyn som frigörs när man har i vatten. Patrik tycker att man kan ha i några droppar vatten när man dricker single cask. Med vatten tycker Patrik att whiskyn i det första glaset blev lite blommigare och gav lite mer päron.

Han förklarade nu att det var en Glengoyne och att det är ovanligt med rena bourbonlagringar från dem då de brukar ha sherry och portvinsfat i sina buteljeringar.

1 – 123.18 Artful and playful

	<p><u>123.18 Artful and playful – Glengoyne 2005, 10 år, 57,4 %</u></p> <p>Destillerad: 2005-05-04 Fat: First fill bourbon barrel Antal flaskor: 192 st</p>
--	---

Numret på etiketten fick nu sin förklaring. Den första siffran är ett nummer som anger destilleriet och den andra siffran är helt enkelt vilket fat i ordningen det är som SMWS har buteljerat från det destilleriet. Destilleriet med nummer ett är Glenfarclas. Sedan åkte de till Glenlivet, som är nummer två, och Bowmore som är nummer tre och Highland Park som är nummer fyra. Sedan har det bara rullat på.

Sedan var det dags för glas nummer två.

Den här var inte lika lätt som den första. Patrik fick ur doft fram toner av läder/skinn, lite polish och lite annat. Det är ett bra fat eftersom den håller hela 57 % i alkoholhalt efter 28 år. I smaken hittar han sedan citrustoner, kryddighet och lite kokos.

Vi fick nu vet att det var en Cragganmore

2 – 37.77 Myths and Legends

	<p><u>37.77 Myths and Legends – Cragganmore 1987, 28 år, 57,2 %</u></p> <p>Destillerad: 1987-05-26 Fat: re-fill bourbon hogshead Antal flaskor: 156 st</p>
---	--

Inför glas nummer tre berättade Patrik att han smakade just den här whiskyn igår. När han tittade i sina noteringar hade han skrivit "godis". Ordet skumbanan dök också upp från deltagarna. Patrik tyckte rätt han hittar banan i smaken, banan med mjölkchoklad. Med vatten blev det mer blommigt, hyacint och liknande.

Vi fick beskedet att detta var en Balmenach.

3 – 48.79 Caught Red Handed

	<p><u>48.79 Caught Red Handed – Balmenach 2005, 11 år, 56,8 %</u></p> <p>Destillerad: 2005-05-29 Fat: First fill bourbon barrel Antal flaskor: 168 st</p>
---	---

Patrik berättade nu hur SMWS väljer ut sina fat. Inom klubben finns det en smakpanel som består av ca 20 personer som är uttagna. Det finns några deltagare som alltid är med medan andra väljs in. Patrik har deltagit vid några tillfällen. Smakpanelen provar whisky i stort sett varje dag. Destillerierna skickar in fatprover. Av alla fatprover som kommer in så är det ca 30 % som går vidare för vidare hantering. De 70 % som går bort behöver inte vara dåliga men de är kanske inte tillräckligt unika för att buteljeras av SMWS. De som gått vidare provas igen tills man bestämt sig vilka man vill buteljera. Då kontaktar man destilleriet och köper fatat och buteljerar det.

Med detta sagt togs en kortare paus.

**THE SCOTCH MALT
WHISKY SOCIETY**

Nästa whisky var en så kallad Star Wars-whisky sa Patrik. Vad menade han med då med det. Jo att den var destillerad fjärde maj. "May the forth be with you". (lätta bu-rop förekom ☺)

Här hittar han en tydlig bourbonlagring i doften. Åter lite lädertoner men han hittar också smör/smörkola/fudge och han har från gårdagen noterat "gurka?". Han hittar också dofter av tvättlina, dvs lakan som man hängt upp som har doft av blå ultra comfort. Doft-associationerna gav en upphov till hel del diskussioner bland deltagarna.

Vi fick veta att det var en Longmorn.

4 – 7.143 Boiled sweets and brandy butter

	<p><u>7.143 Boiled sweets and brandy butter – Longmorn 1993, 23 år, 53,7 %</u></p> <p>Destillerad: 1993-05-04 Fat: Re- fill bourbon hogshead Antal flaskor: 258 st</p>
---	--

Vi gick nu över till glas nummer fem vilket också ledde in i den rökigare delen av provningen.

Om man luktar bakom röken så är den lite söt, nästa lite fruktig, kan finna lite päron även här. Patrik avslöjade att detta var en Islay-whisky. Han tyckte att det här är en vår-whisky då de är fräsch, ganska lätt med en rökig ton fast den är fruktig. Vårblommor och majbrasa kombinerat tänker han sig. Ni berättade han också att det var en Laphroaig vi drack.

5 – 29.185 Sweet dreams

	<p><u>29.185 Sweet dreams – Laphroaig 1997, 18 år, 51,9 %</u></p> <p>Destillerad: 1997-10-03 Fat: Re- fill bourbon hogshead Antal flaskor: 270 st</p>
---	---

Innan det var dags för den sista whiskyn så ville Patrik också berätta hur man köper whiskyn. Den går inte att köpa på Systembolaget. Det gick tidigare men det är nu ändrat. Nu köper man whiskyn direkt från Skottland. Man betalar svensk skatt och man har sin whisky hemma på ca 3-4 dagar. Just nu är det fraktfritt men normalt kostar frakten £15. Priser står på hemsidan. För att köpa en whisky måste dock man vara medlem. Ett medlemskap kostar £61 per år.

Sedan var det dags för kvällens sista whisky, som också är provningens yngsta.

Här hittade Patrik fruktighet och fiskrökeri i doften. Återigen blev det mycket prat om doft- och smak-associationer. Röksalt var en smak som kom upp. Patrik föreslog att man ska äta vaniljglass och chokladsås och röksalt och ta den här whiskyn till det.

6 – 42.23 Hold on to your hat

	<p><u>42.23 Hold on to your hat – Ledaig 2006, 9år, 59.3 %</u></p> <p>Destillerad: 2006-10-05 Fat: Re- fill bourbon barrel Antal flaskor: 204 st</p>
---	--

Provningen avslutades med att AWS tackade Patrik så mycket och överlämnade den traditionsenliga mörksuggan.

Flaskorna från provningen

Omröstningsresultat:

Kvällens bästa whisky röstades fram genom handuppräckning. Man röstar på vilket glas som deltagarna anser kommer på 1:a, 2:a och 3:e plats. Rösterna viktas sedan så att en röst för första platsen ger 3 poäng, en andra plats ger 2 poäng och tredje ger 1 poäng. Vinnare är den whisky som får flest poäng totalt.

Prov	Whisky	Antal 1:a	Antal 2:a	Antal 3:a	Total poäng
Prov 1	123.18 Glengoyne 10 år	6	7	12	44
Prov 2	37.77 Cragganmore 28 år	19	14	13	71
Prov 3	48.79 Balmenach 11 år	3	5	3	22
Prov 4	7.143 Longmorn 23 år	13	15	11	80
Prov 5	29.185 Laphroaig 18 år	21	7	8	85
Prov 6	42.23 Ledaig 9 år	7	15	14	65

Kvällens vinnare, var med all tydlighet **Laphroaig 18 år**, med **Longmorn 23 år** alldeles bakom. Tredje platsen gick **Cragganmore 18 år**.

Lotteri och avslutning

Föreningen genomförde ett sedvanligt lotteri innan provningen avslutades. Det var ca 30 deltagare som stannade kvar och åt mat. På kvällens meny stod det Gratinerad tortilla med kycklingfyllning, grönsallad, kaffe o kaka.

Källor och hänvisningar:

- Provningen
- www.smws.com

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

SMWS 7.143 Boiled sweets and brandy butter	1655 SEK (70 cl)
Slutsåld på SB	Alkoholhalt 53,7 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

SMWS 29.185 Sweet dreams	1728 SEK (70 cl)
Privatimport via SB	Alkoholhalt 51,9 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

SMWS 37.77 Myths and legends	2437 SEK (70 cl)
Slutsåld på SB	Alkoholhalt 57,3 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

SMWS 42.23 Hold on to your hat	991 SEK (70 cl)
Privatimport via SB	Alkoholhalt 59,3 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

SMWS 48.79 Caught red handed	971 SEK (70 cl)
Slutsåld på SB	Alkoholhalt 56,8 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>

SMWS 123.18 Artful and playful	1020 SEK (70 cl)
Slutsåld på SB	Alkoholhalt 57,4 %
Färg	<i>Notering saknas</i>
Doft	<i>Notering saknas</i>
Smak	<i>Notering saknas</i>